

Ettevõtluse toetussuunad 2014-2020

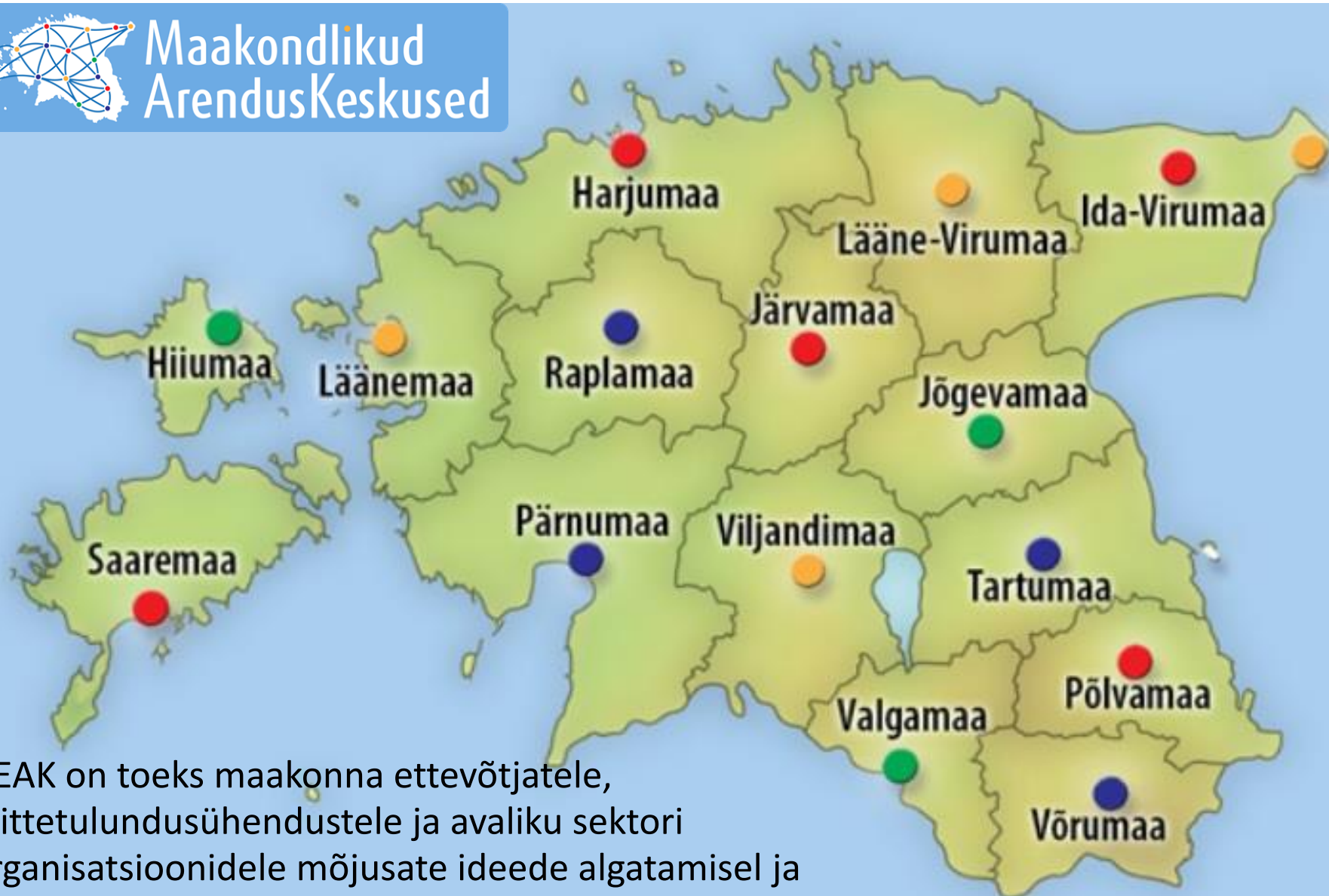
Demis Voss,
Anu-Mai Levo
Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus

www.arenduskeskused.ee

www.heak.ee



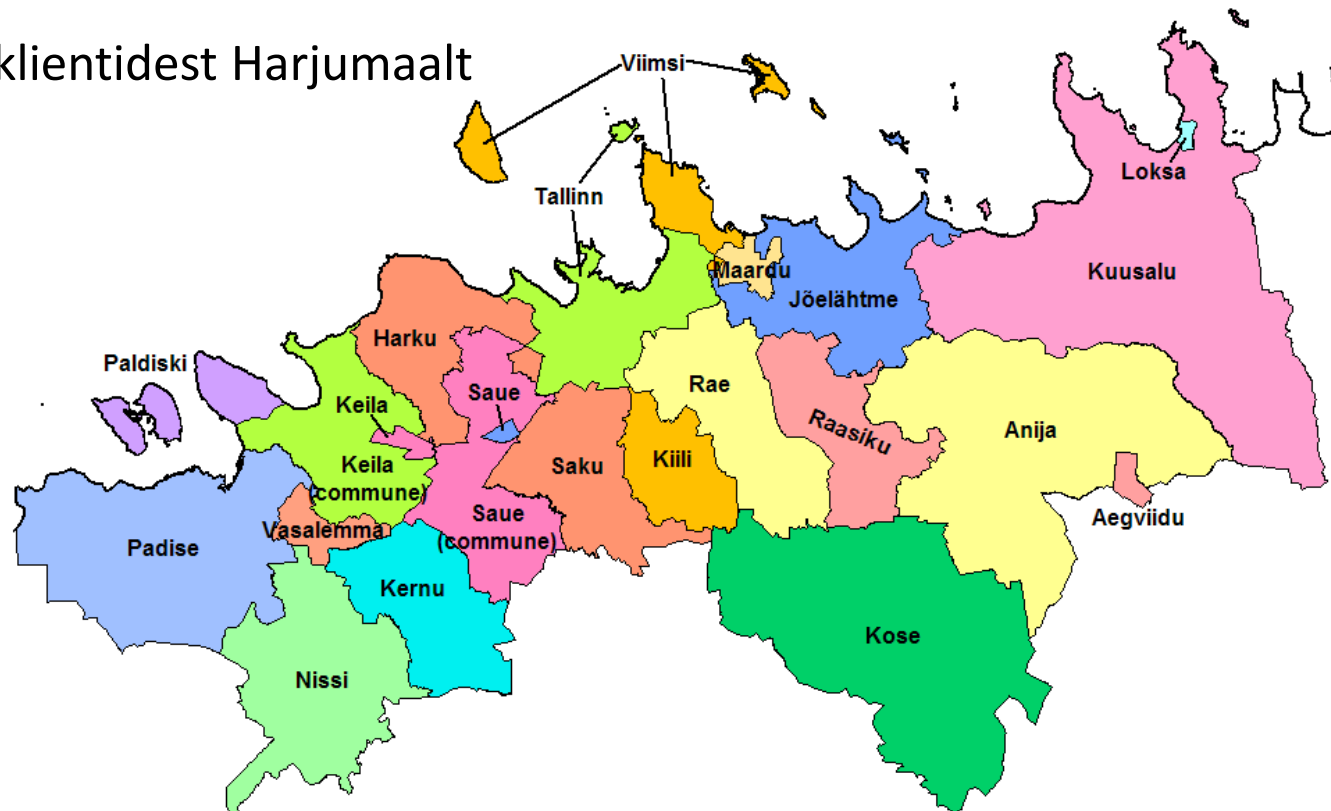
Maakondlikud
Arenduskeskused



HEAK on toeks maakonna ettevõtjatele, mittetulundusühendustele ja avaliku sektori organisatsioonidele mõjusate ideede algatamisel ja elluviimisel.

HEAK sihtgrupp ja nõustamised

- Majanduslikult aktiivseid ettevõtjaid 54 251, (Harjumaal 10 966)
- Registreeritud ühendusi 13 444 (Harjumaal 3359)
- 2008-2014 60-65% klientidest Tallinnast
- 85-90% klientidest alustavad ettevõtjad
- 2013. a. 808 ettevõtlus- ja 518 kodanikuühenduste klienti
- 2014. a. 807 ettevõtlus- ja 510 kodanikuühenduste klienti
- Eesmärk 2018: 50% klientidest Harjumaalt

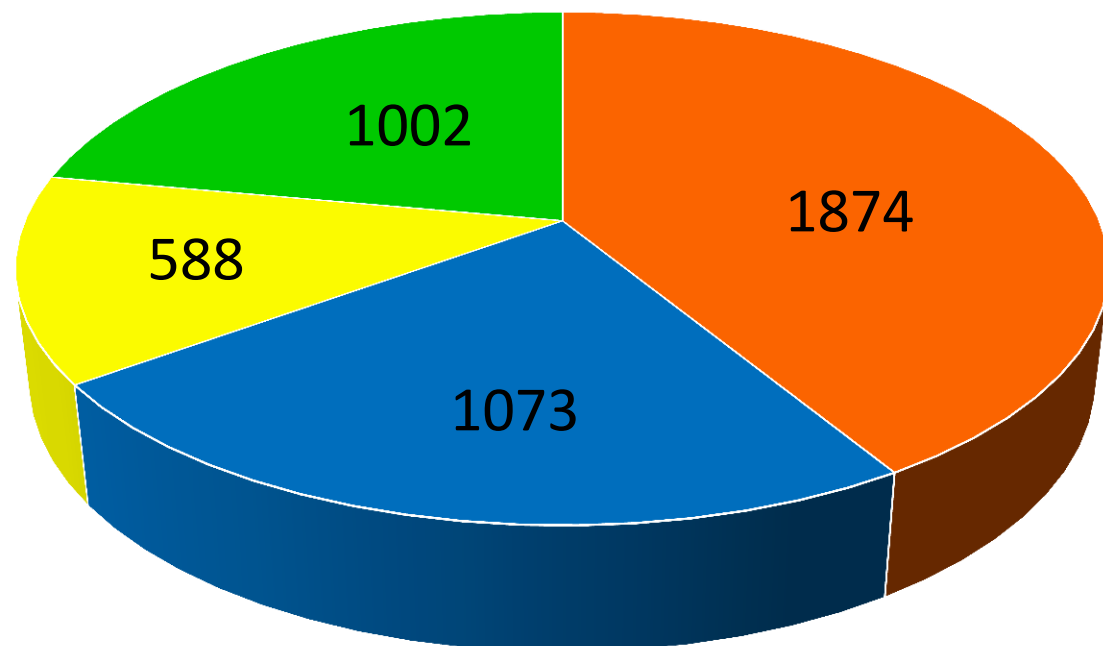


EUROPIRUKAS 2014 - 2020

- Struktuuritoetus 3,5 miljardit eurot
- Maaelu Arengukava (MAK) 1,0 miljardit eurot
- Eesti siseriiklikud meetmed

- Ühtekuuluvuspoliitika
fondide rakenduskava:
14 prioriteeti
40 meedet
133 alameedet.

- MAK hõlmab 26 erinevat meedet

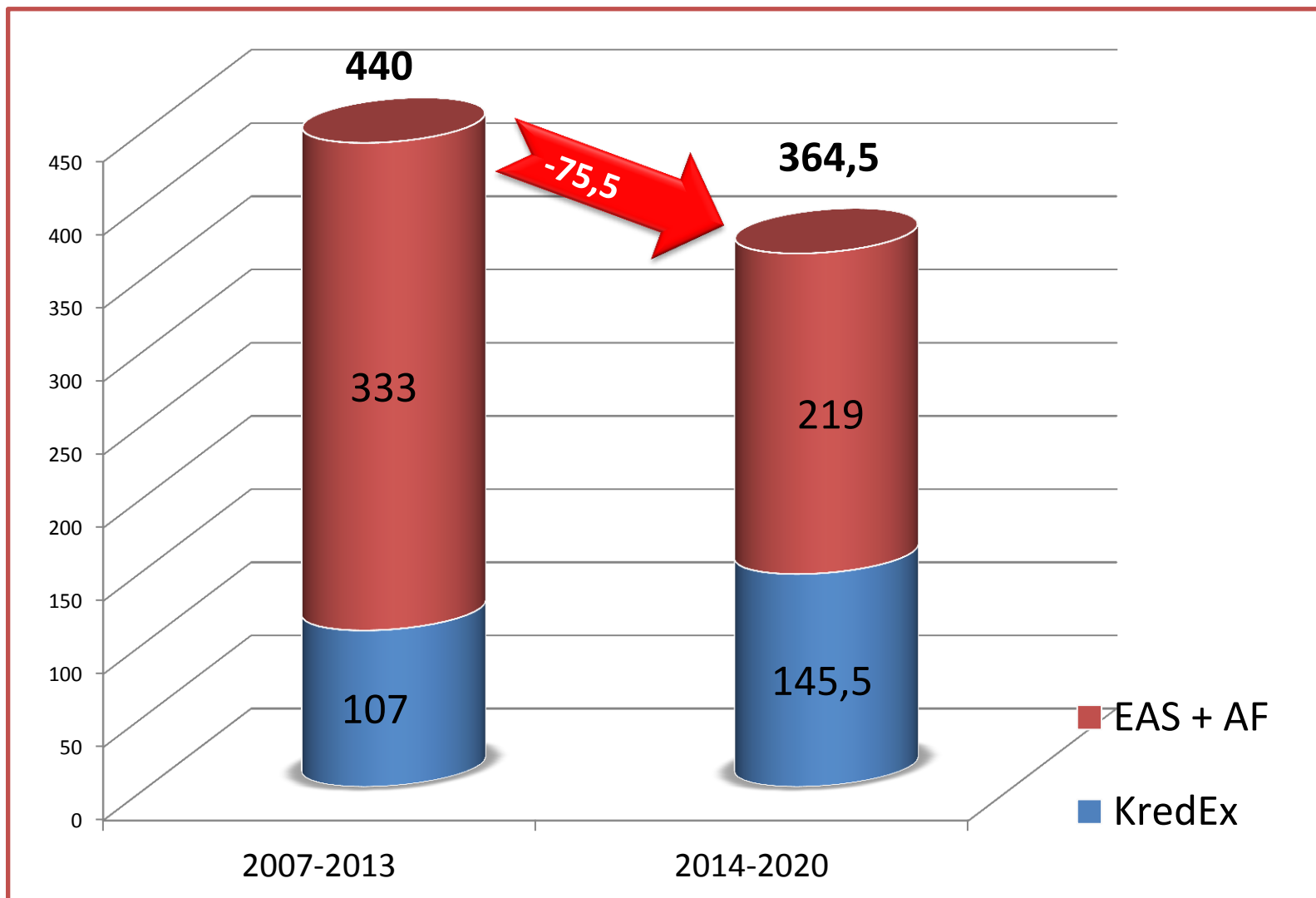


■ ERF ■ ÜF ■ ESF ■ EAFRD

SF temaatilised prioriteedid

1. Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul
2. Sotsiaalse kaasatuse suurendamine
3. Tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine
- 4. Kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus**
- 5. Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine**
6. Energiatõhusus
7. Veekaitse
8. Roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine
9. Jätkusuutlik linnapiirkondade areng
10. Jätkusuutlik transport
11. IKT teenuste taristu
12. Haldusvõimekus
- 13-14. Tehniline abi

SF 2020 vahendite jaotus MKM ettevõtlusmeetmeteks, mln eurot



Ettevõtlusvaldkonna eesmärgid 2020

Kolm aastat varem loodud ettevõtete arv, mille käive on suurem kui 125 000€

1150

1600

Ettevõtete arv, kus töötab vähemalt 20 töötajat

3217

4000

Tunnitootlikkus EL-27 keskmisest

51%

65%

Erasektori T&A kulutuste osakaal SKPst

1,52%

2%

Müügitulu uutest või oluliselt muudetud toodetest või teenustest

9,8%

18%

Eksportivate ettevõtete arv

10 538

15 700

Eesti positsioon Maailma konkurentsivõime edetabelis

32

25

Eesti positsioon Doing Business edetabelis

22

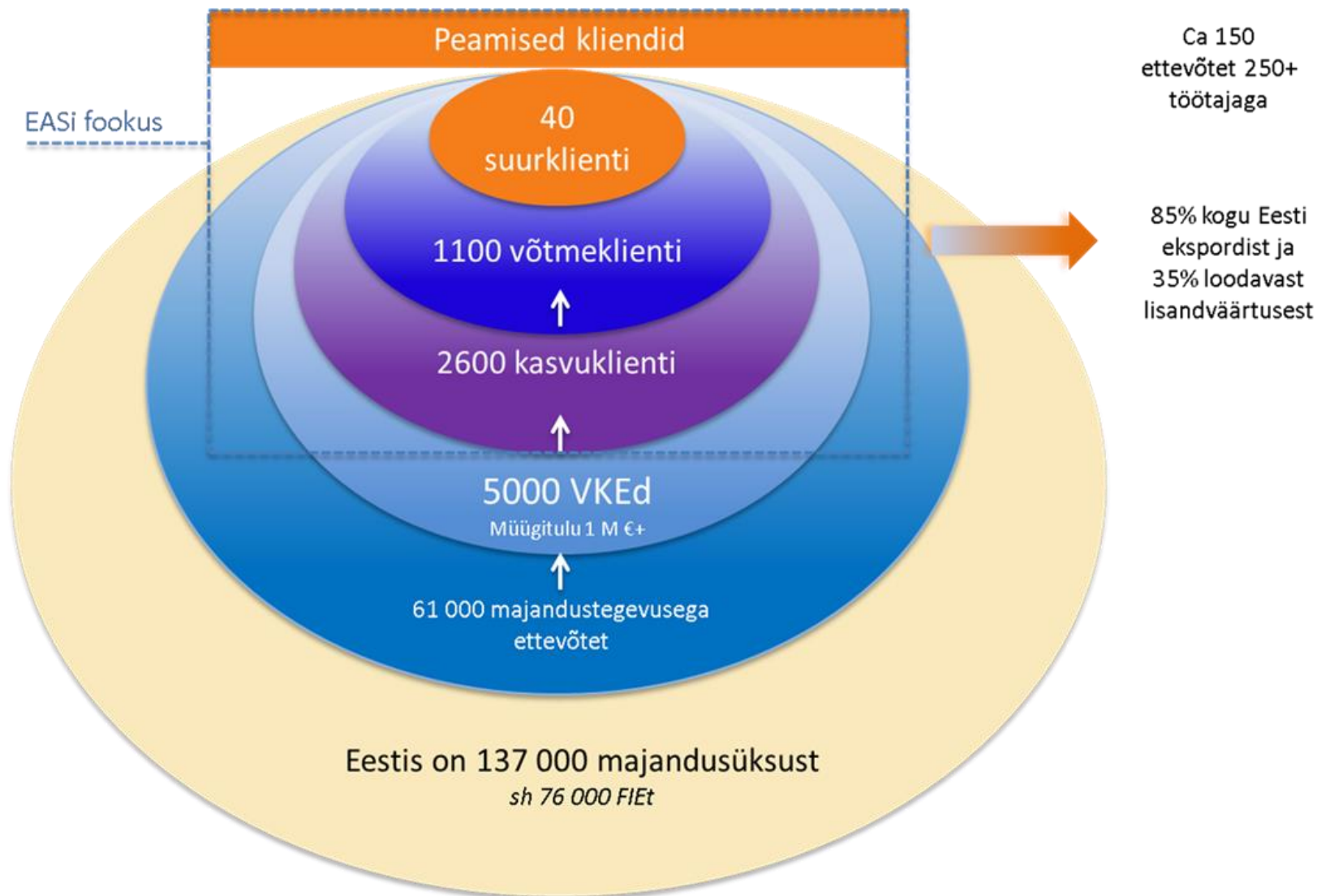
15

Eesti ekspordi osakaal maailma kaubabanduses

0,099 %

0,11%

Suur-, võtme-, kasvukliendid vs piirkondlikud ettevõtjad



Ettevõtlusvaldkonna SF 2020 vahendite jaotus

Eelarve 2014-2020	
FINANTSINSTRUMENDID	145,5
Krediidikindlustus	10
Riskikapital	60
Laenud ja tagatised	75,5
KASVUALAD	77
Koostööprogrammid (TAK, klaster)	50
Innovatsiooni hankimine jm	20
Start-up Eesti, inkubaatorid	7
ETTEVÕTJA ARENGUPROGRAMM	85
Diagnostika, tootearendus, ekspordiareendus	
EKSPORT, TEADLIKKUS JA KESKKOND	56,9
Eksporditeenused, ettevõtluskonkursid, koolitused, starditoetus, MAKid	

FINANTSINSTRUMENDID

Laenude, tagatiste ja eksporditehingute kindlustuse väljastamine

Tegevused:

- Laenud ja laenugarantiid
- Ekspordigarantiid

Riskikapitali pakkumine

Tegevused:

- varase faasi investeringud noortele innovaatilistele ettevõtetele

NB!16. aprill 14-17.00 Liivalaia 8, Swedbankis ettevõtja laenuvõimaluste seminar

KASVUALAD

Klastrite toetusmeede

Tegevused:

- klastri arendusprojektide käivitamine, läbiviimine ja koordineerimine
- ühisturunduse, turu-uuringute tellimine, turundusüritustel osalemine ning nende korraldamine;
- kontaktüritustel osalemine ning nende korraldamine ja elluviimine;

Tehnoloogia arenduskeskuste toetusmeede

Tegevused:

- Tootetehnoloogia arendamine
 - rakendusüüringu ja tootearenduse projektide alustamiseks vajalike eeluuringute läbiviimine;
 - rakendusüüringute läbiviimine;
 - tootearenduse läbiviimine.

Start-up Eesti programm

Tegevused:

- ideede ja meeskondade leidmine, koolitamine, rahastamine
 - teavitus, kiirendid, turundustegevus

ETTEVÕTJA ARENGUPLAANI TOETAMINE

Ettevõtja arenguprogramm

Tegevused:

- diagnostika + toetus arendustegevusteks (personali, protsesside ja toote- ning teenuse arendamine; müügi turundustegevused

Sihtgrupp: kasvuettevõtjad (3a tegutsenud, lisandväärtus ületab Eesti keskmist 23 500, ekspordi müügitulu vahemikus 200 000 – 1 250 000 €)

Teadusarendustegevuse osak

Tegevused:

- Ettevõtetele antakse osak, mille eest ta saab teadusasutusest tellida toote- või teenusearendamisega seotud töid

Ekspordi arendamine

Tegevused:

- tugi välisturgudel (ekspordinõunike võrgustik, ekspordibuldooserid)
- ärivõimaluste loomine (kontaktreisid, ühisstendid)
- ekspordikoolitused, teadlikkus, teavitamine

TURISM(1)

Turismi Arengukava 2014-2020 aitab ellu viia rakendusasutus EAS Turismiarenduskeskus

3 valdkondlikku teemat: tootearendus, turundus, tugiteenus. KOKKU 123 MEUR

Eesti tuntus reisisihina, mitmekesised turismitooted/teenused ja kvaliteet ning infosüsteemid

➤ **Tugiteenus** (infosüsteemid: visitestonia.com ja puhkaeestis.ee, info- ja külustuskeskused, turu-uuringud ja statistika) (3,3 MEUR)

➤ **Turundus** Eesti kui reisisihi tuntuse suurendamine (26,5 MEUR)

Sihtturud: Soome, Venemaa, Rootsi, Norra, Itaalia, Saksamaa, Hispaania, Suurbritannia, Prantsusmaa, Poola, USA, Läti, Leedu, Aasia strateegiline koostöö, äriturism

Toimub turupõhine lähenemine: turundamine sihtturgudel koos partneritega

EAS loogika: tugi + omafinantseering

➤ **Tootearendus** (3 MEUR)

- Teemapõhiselt tootearendus/teemajuhtimine (tervis ja toit, kultuur ja sündmused, perepuhkus ja loodusturismiarendus, jne): koolitused, seminarid, kvaliteedi märgised – tärnid, järgud, rukkilill.
- Regionaalne arendus ja võrgustike loomine (koostöö infokeskused, regiooni katused, maakonnad)

Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine (PKT) infrastruktuuri investeeringud

Eesmärgiks rohkem ja paremaid töökohti ning paremad ühendusvõimalused

Piirkondades, kus töökohtade loomisel on tugevad eeldused turismisektoril toetatakse:

- külustusobjektide kasutuse elavdamist ja mitmekesistamist, sh toodete ja teenuste väljaarendamist;
- piirkondlike turismivõrgustike väljakujundamist.
- Padise kloostrikompleks, Klooga rand, Laitse Rally Park

TURISM (2)

➤ **Rahvusvaheliste ürituste ja konverentside korraldamine**

Eesmärk on tõsta sündmuste rahvusvahelist konkurentsivõimet, aidates kaasa professionaalsele turundusele ja suurendades sündmuse atraktiivsust sihtgruppidele (vähemalt 2 tuh ööbimistega välituristi, madalhooaja ületamiseks) (olenevalt projektist 15000-200000 eurot, avaneb märtsis); eelarve kokku 2014-2020 – 7,4 MEUR

➤ **Uute ärimudelite kasutuselevõtmise toetusmeede**

Toetust saavad taotleda väikese ja keskmise suurusega turismivaldkonnas tegutsevad ettevõtted

Eesmärk: väikese ja keskmise suurusega turismiettevõtete ärimudelite uuendamine ja innovatsiooni toetamine turismitulude suurendamiseks;

- Ettevõtte protsesside uuendamine (töötajad ja /või tarnijad)
- Ressursi efektiivne kasutus
- Klientidele suunatud teenuste disain, toodete eristumine ja ligipääsetavus
- Uued müügikanalid

Sihtgrupp: majutusettevõtte, turismiatraktsioon, terviseturismi ettevõtte (kuni 200 000 eurot, avaneb aprillis); eelarve kokku 2014-2020 6 MEUR

➤ **Rahvusvaheliselt huvipakkuvate turismiatraktsioonide arendamise toetamine**

multi-funktsionaalse konverentsi- ja messikeskuse rajamine ja rahvusvaheliselt huvipakkuvate olulist reisi-motivatsiooni loovate pereturismiatraktsioonide rajamine

- Toetus konverentsikeskusele kuni 5 meur – 1 keskus Eestisse
- Pereatraktsioonile kuni 8 meur – kuni 1-3 atraktsiooni (eeltaotluste voor 2016)
- Väikesadamate arendamine (5 meur), taotleda saavad kõik sadamapidajad, kelle sadam on Sadama registrisse kantud meresadam (eeldatav taotlusvoor 2015-2016)

TURISM (3): HEAK roll

Eesmärk: Tallinn-Harjumaa funktsionaalne turismiregioon, Harjumaa reisisihi tuntuse tõus
Alates 2012 aastast konsultant-turismikoordinaatori töökoht

Tegevused maakonna koostöötasandil

- Turismi informatsioon – info kogumine, koondamine, jagamine
- Veebiportaal www.visitharju.ee
- Maakonna avaliku ja erasektori turismiinvesteeringute ettepanekute koostamine (EAS, MKM)
- Koolitused, seminarid, infopäevad, kampaaniad, messid koostöös EAS-i, Leader tegevusgruppide ja teiste koostööpartneritega
- Osalemine erinevates maakonnasisestes ja –välistes koostööprojektides
- Maakonna mainet kujundavad infotrükised, strateegiad jne
- Turismiettevõtjate nõustamine
- Maakondliku majutusettevõtete järelevalve komisjoni juhtimine

ETTEVÕTLUSTEADLIKKUS

Tegevused:

- ettevõtlusega alustamise ja ettevõtte arendamise nõustamine maakondlikes arenduskeskustes

Tegevused:

- ettevõtlusteadlikkuse kampaaniad
- infopäevad, seminarid, lühikoolitused (nt baaskoolitus)
- arenguprogrammid, pikemad koolitused (nt mentorklubi)

Starditoetus:

Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks

- Tegevuste mõju eelkõige väljapool Tallinna linnapiirkonda
- EAS vs piirkondlik fookus
- Sihtgrupp ettevõtjad, tööjõud
- Tegevusnäited – maakondliku ulatusega tegevused
 - noorte ettevõtlikkus (a la ENTRUM programm, kogukonna majandusõppe programm);
 - ettevõtjatele suunatud tegevused (koolitused, mentor/arenguprogramm, virtuaalinkubaator, kontaktreisid), investortegevus,
 - turismiettevõtete ühisturundus,
 - tööhõive edendamine (kaugtöötamise võimaluste laiendamine, eakate tööhõive suurendamine)
- Programm kinnitatakse eeldatavalt 2015 I poolaasta lõpuks.
- Kogu Harjumaa toetus perioodil 980 000 € (+ OF)
- Tegevusi koordineerib HEAK

EAS starditoetus alustavale ettevõtjale

Eelarve ja abiliik

- 8 100 000 EUR
- Minimaalselt 540 projekti

Suunatud kõrge kasvupotentsiaaliga vähese ettevõtluskogemusega ekspordile orienteeritud alustavale ettevõtjale.

- Alustav ettevõtja: kuni **24 kuu** vanune äriregistrisse kantud äriühing (esmaregistreerimine);
- Kõrge kasvupotentsiaal: **teise** majandusaasta lõpuks projekti abikõlblikkuse lõppemise aastale **müügitulu 125 000.- EUR**;
- Müügitulu kasv IGA majandusaasta kohta **20%**

Suunatud kõrge kasvupotentsiaaliga vähese ettevõtluskogemusega ekspordile orienteeritud alustavale ettevõtjale.

- Vähene ettevõtluskogemus: taotlejas osalust omav füüsiline isik ei tohi omada või OLLA OMANUD suuremat kui 32%list osalust äriühingus (või FIE), mis on või ON OLNUD käibemaksukohustuslane;
- Eksport: Tallinna või sellega piirnevate valdade ettevõtjatel müügitulust 10% ekspordi.

Muud tingimused taotleja osanikele/juhatusesele

- Taotlejas osalust omav isik ei tohi taotluse esitamisele eelneva 12 kuu jooksul olla omanud ega taotluse hetkel omada osalust samas tegevusvaldkonnas tegutsevas ettevõttes (EMTAK 4 nr ja ka sisu)
- Taotleja juhatuse liige ei tohi viimase 12 kuu jooksul olla omanud osalust samas tegevusvaldkonnas tegutsevas ettevõttes;
- Taotleja juhatuse liige ei tohi taotluse esitamise hetkel kuuluda juhatuse koosseisu taotlejaga samas tegevusvaldkonnas tegutsevas ettevõttes.

Toetuse summa, piirmäär ja omafinantseering

- Maksimaalne toetuse summa **15 000.- EUR**
- Toetuse osakaal **80%** abikõlblikest kuludest e. kui 15 000.- soovitakse taotleda, siis **3750.- EUR** omafinantseering minimaalselt;
- Omafinantseering ei ole teised toetused (krediidiasutuse vahendid ON omafinantseering).

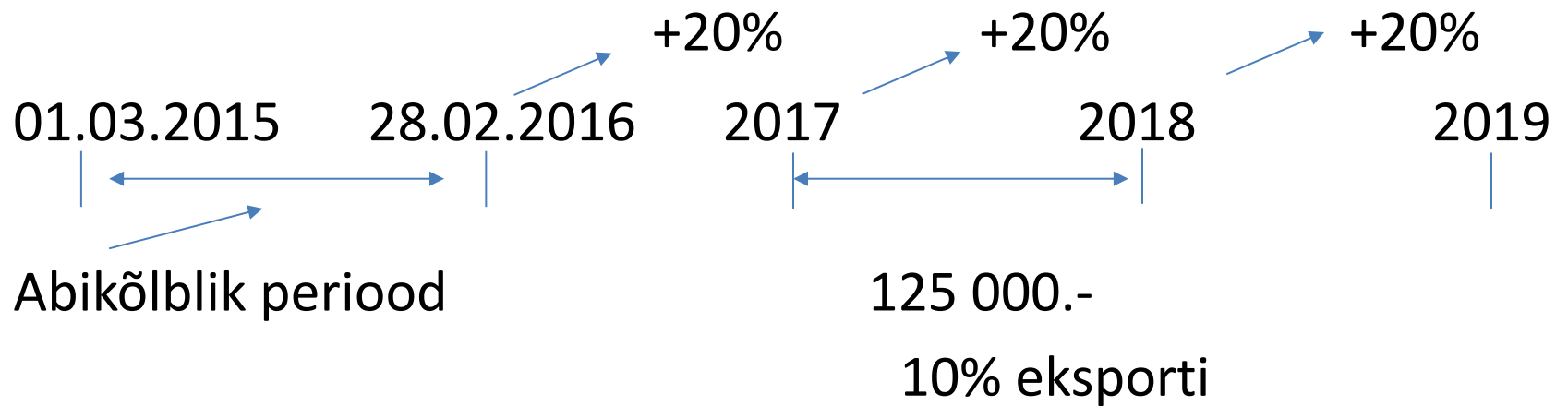
Abikõlblikud kulud

- Materiaalne/immateriaalne põhivara
a= 100.-EUR, kasulik eluiga min. 3 aastat;
- Turundustegevuste läbiviimine (NB!
Turundusplaan, oodatav tulemus?);
- Rakendustarkvara soetamine;
- UUS: **TÖÖJÕUKULUD**
max. 7500.- EUR,

KAUP/TEENUS **KÄTTE SAADUD** abikõlblikul
perioodil

Abikõlblik periood

NTKS:Taotlus 01.03.2015



Välistatud tegevusvaldkonnad:

- Põllumajandustoodete esmane tootmine;
- Kalandustoodete tootmine; töötlemine, turustamine;
- Põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK jagu A);
- Kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine (jagu C102)
- Vahendamine, hulgi- ja jaekaubandus (jagu G, v.a. mootorrataste ja -sõidukite hooldus- ja remont);
- Kinnisvaraalane tegevus (jagu L);
- Tubakatoodete tootmine (NB jook – ok. Jagu C 120);
- Hasartmängude korraldamine (jagu R);
- Finants- ja kindlustustegevus (jagu K);
- Juriidilised toimingud ja arvepidamine (jagu M69);
- Peakontorite tegevus ja juhtimisalane nõustamine (jagu M70);
- Reklaamindus (jagu M73);
- Rentimine ja kasutusrent (jagu N77) ja tööjõu rent (N782);

Võrdlus Töötukassa, PRIA toetusega

	Töötukassa	EAS	Maamajandamise mitmekesistamise meede
Summa	4474.-	15 000.- max 80%	perioodil kuni 150 000.- (kuni 40%, min 15%)
Abikõlblik	Paindlikum, case-by-case Tooraine, kontoritarkvara jne.	Jäik, konkreetne	Jäik, konkreetne: <ul style="list-style-type: none"> Ehitise ehitamine (va. lammutus), parendamine (3-13 tuh eurot) Statsionaarne masin, Rändkauplus ja sisseseade
Välistatud tegevusvaldkonnad	Vähem (nt. põllu- ja metsamajandus esmane tootmine /töötlemine, finantsteenused, reklaam jne.)	Rohkem	Rohkem EMTAK 2008 a. jagu A (aj.01, 03), B, C (aj. 10,11, 12), E, F,H, K, L, M (aj. 69, 73), N ja R (aj. 92)
Äriühing	Ühing registreeritakse peale toetuse saamist	Toetatakse äriühingut	Mikroettevõtjast: <ul style="list-style-type: none"> põllumajandusettevõtja (2 a müügitulu kokku min. 4000 €) mittepõllumajandusettevõtja (2 eelneva a müügitulu min. 4000 €)

Ida-Harju Koostöökoja poolt Eesti Maaelu
Arengukava 2007-2013 Leader meetme raames
jagatud ettevõtluskeskkonda puudutavate
projektitoetuste järelseire tulemused

Järeelseire lähteülesanne

IHKK tegevusgrupi piirkonnas tegutsevate ettevõtjate toetuste tulemuslikkuse hindamine vastavalt **TEGEVUSGRUPI STRATEEGIAS TOODUD INDIKAATORITELE** ning seeläbi sisendi andmine perioodi 2014-2020 Ida-Harju Koostöökoja strateegia meetmete planeerimisele. **TEGELIKE TULEMUSTE VÕRDLEMINE PROJEKTIKIRJELDUSTES JA ÄRIPLAANIDES NING FINANTSPROGNOOSIDES TOODUD MÕÕDETAVATE EESMÄRKIDEGA.**

Seirati 14 ettevõtja 21 projekti.

Läbiviimise aeg november 2014 – veebruar 2015



TOETUSE EESMÄRK: Peaasjalikult soetatud põhivara, 3 juhul ehitamine/renoveerimine.

VALMIDUS: Tegevused on ellu viinud st. soetused tehtud ja PRIA aruandlus lõpetatud.

MÕÕDETAVID tulemused on üldjoontes eesmärgipäraselt saavutatud:

- ettevõtted on kasumlikud,
- jätkuvalt tegutsevad,
- töökohad säilitatud/juurde loodud.
- otsene positiivne mõju kogukonnale hinnatav ja mõõdetav konkreetselt 1 juhul.

PROBLEEMID

3 juhul soetatud põhivara kättesaamine lükkunud projektiperioodi lõppu või aasta hilisemaks;

1 juhul osaliselt loobunud (tarnijapoolne hilinemine);

OLULISEMAD PUUDUJÄÄGID:

- Eesmärkide seotus toetuse tegevustega küsitav;
- Mõõdetavate tulemuste sõnastamine puudulik;
- Finantsprognoosides müügitulu kordades üle hinnatud;
- Kulubaas alahinnatud;
- Prognoositud palgatase oluliselt väiksem kui valdkonna keskmine;
- Projektiperioodi määratlemine (PRIAs kuluv aeg) valesti hinnatud, seega tulemuste saavutamine lükkunud järgmisesse hooaega
- Üks tootmise etapp efektiivsemaks – mõju kogu tootmisprotsessile?

Ettevõtjate soovitusel, soovid ja mõtted tulevaste meetmete välja töötamiseks:

- Käibevahendid;
- Protsess selgemaks: millal raha laekub? Pole võimalik saada hinnapakumist 6 kuuks;
- Toetada innovaatilisi lahendusi (energiasäästlikud projektid, tööjõumahukate protsesside kaasajastamist);
- Toetada sõltumatust Eesti Energiast;
- Toetada tööjõu koolitamist;
- Vaadata laiemalt piirkonnas ja mitte toetada konkureerivaid ettevõtteid samas külas;
- Vähem bürokraatiat (vähem kontrole, kontrolli ja seirajaid);
- Rohkem infot/vähem infot.

Ettevõtjate soovid ja soovitused KOVile:

- Tugi kohalikule ettevõtjale töökohtade täitmiseks – nt. kohalik tööbörs;
- Kohalike ja piirkondlike ettevõtluapäevade läbiviimine – aidata paremat võrgustumist;
- Paikkondliku ülevaate loomine piirkonnas tegutsevatest ettevõtjatest;
- KOV aitaks keskkonnaliste probleemide lahendamisel (nt. tasuvus, reostus ja keskkonnamõjude uuringud).

Leader meetme soovitus

- Leader meetmel on oluline roll piirkondliku ettevõtluse kontekstis
- Strateegias kirjeldada valikuid – miks just see suund ja need meetmed/tegevused?
- Leader kontekstiga otsesemalt seotud meetmete puhul soovitatav põhjalikult kaalutleda sarnaste toetuste dubleerimise positiivseid ja negatiivseid aspekte (elukeskkonna investeeringud; EAS-Töötukassa start, PRIA maamajanduse toetus; baaskoolitused, mentorklubi, nn tööhõive kava tegevused, ettevõtlusnõustamine jm maakonna ulatusega tegevused)
- Pigem täiendada olemasolevaid meetmeid, leida „auke“

Mõtteid Ida-Harju Koostöökoja ettevõtluse tööruhmast

- Meetme eesmärk: tööhõive kasv, lisandväärtuse kasv
- Ettevõtlustoetus suunatud väikeettevõtetele
- Põhitegevusala arendamiseks või tegevuse laiendamiseks
- Toetus vastavalt arenguvajaduste järgi, tegutsemispiiranguid ei ole v.a meetme määrusest tulenevalt.
- Hindamiskriteeriumid:
 - Äriplaani, finantsprognooside realistlikkus ja teostatavus
 - Töökohtade säilitamine või loomine
 - Uute teenuste või toodete lisandumine
 - Ekspordi võimekus
- Min. toetus 3000, max. toetus 20 000 + OF 40%
- Alustavatel ettevõtjatel kohustus läbida ärikonsultatsioon
- Kohustuslik esitada finantsprognoosid



65 66 641, 65 66 522



info@heak.ee

Head

Edasimineku

Algust

Koostöös meiega!